

Legea bugetului de stat și Legea bugetului asigurărilor sociale de stat

03 ianuarie 2018

Președintele României, domnul Klaus Iohannis, a promulgat miercuri, 3 ianuarie a.c., Legea bugetului de stat și Legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Președintele Klaus Iohannis atrage însă atenția asupra unor vulnerabilități ale bugetului anului 2018 și asupra provocărilor cadrului fiscal-bugetar actual, având în vedere că România are nevoie de un buget credibil și echilibrat, care să urmărească în mod consecvent menținerea obiectivelor fundamentale de stabilitate macroeconomică, predictibilitate și sustenabilitate fiscal-bugetară.

Pentru România, este esențial ca politicile fiscal-bugetare să reîntre pe un culoar de responsabilitate și prudență, iar decidenții politici și guvernamentali să nu repete greșelile sau tentațiile unor politici exuberante, precum cele de dinaintea crizei economice, astfel încât bunăstarea românilor să nu fie afectată pe termen mediu și lung. Țara noastră trebuie să evite capcana unei creșteri economice nesustenabile, bazate în principal pe consum, deficite bugetare și acumularea de datorie publică.

Ca element procedural, construcția bugetară ignoră recomandările pe care Comisia Europeană le-a formulat în contextul procedurii de deviație semnificativă a deficitului bugetar. Potrivit acestor recomandări, bugetul național era indicat să revină pe calea consolidării fiscale, prin ajustări anuale ale deficitului bugetar de 0,5% din PIB.

Președintele României își manifestă îngrijorarea cu privire la faptul că, deși înregistrăm rate record de creștere economică, există dificultăți și unele incertitudini în a asigura încadrarea deficitului bugetar în ținta de 3% din PIB. Totodată, țara noastră înregistrează cele mai ample deviații ale deficitului structural dintre toate țările Uniunii Europene.

Această dinamică demonstrează că, în următorii ani, România trebuie să facă eforturi serioase pentru a reveni pe calea disciplinei fiscal-bugetare. Bugetul anului 2018 ignoră însă necesitatea unei asemenea schimbări de direcție, asumată în principiu de către Guvern prin Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2018-2020.

Bugetul anului 2018 este construit, la fel ca și în 2017, pe o țintă de deficit bugetar la limita pragului de 3% din PIB, potrivit Pactului de Stabilitate și Creștere. Însă, deficitul bugetar ajustat ciclic se va adânci în 2018, ceea ce indică faptul că România încă nu se apropie, ci se îndepărtează de obiectivul bugetar pe termen mediu.

Analiza proiectului de Buget pentru 2018 a evidențiat anumite vulnerabilități ale construcției bugetare atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli.

În ceea ce privește veniturile bugetare, analizele de specialitate arată că proiecția unei creșteri a încasărilor din TVA de 16% este una mult prea optimistă, din cel puțin două considerente. Pe de o parte, experiența fiscală a anului 2017 a arătat că, în ciuda unei creșteri economice peste cea prognozată inițial, care a ajuns la 7% pe primele 9 luni ale anului - fiind bazată preponderent pe consum -, veniturile fiscale, inclusiv încasările din TVA, sunt chiar mai mici decât cele estimate în Legea bugetului pentru anul 2017. În același timp, prognozele economice indică încetinirea în 2018 a ritmului de creștere economică, inclusiv a consumului. Pe de altă parte, construcția bugetului este lipsită de estimări și calcule credibile privind impactul unor măsuri asumate, precum introducerea TVA split, măsură care, deși în prezent mult atenuată în raport cu versiunea inițială, este apreciată prin venituri suplimentare aproape duble față de cele estimate în prima variantă.

Astfel, Președintele Klaus Iohannis consideră că prioritatea Guvernului trebuie să fie îmbunătățirea semnificativă a colectării veniturilor fiscale. Aceasta reprezintă principala direcție prin care poate fi asigurată sustenabilitatea creșterii salariilor și a pensiilor românilor, astfel încât situația finanțelor publice și bunăstarea cetățenilor să nu fie afectate pe termen mediu și lung. Trebuie avut în

vedere, totodată, și faptul că România înregistrează, în prezent, unul dintre cele mai scăzute niveluri de colectare a veniturilor fiscale din întreaga Uniune Europeană.

În ceea ce privește cheltuielile bugetare, Președintele României subliniază importanța susținerii investițiilor, dat fiind rolul de antrenare al investițiilor în planul dezvoltării economice. Președintele Klaus Iohannis avertizează că nu este suficient ca bugetul să prevadă doar pe hârtie alocări investiționale, ci trebuie ca investițiile să fie și realizate conform programării bugetare, într-un cadru de prioritizare adaptat obiectivelor esențiale de investiții, în special în infrastructură.

Deși investițiile din fonduri europene sunt estimate mult peste nivelul anului 2017, prevederile bugetare în materie de investiții naționale (cheltuielile de capital) sunt în continuare unele dintre cele mai scăzute, ca pondere în PIB. De exemplu, anii 2017 și 2018 se caracterizează prin cele mai mici ponderi în PIB ale cheltuielilor de capital (2,2%, respectiv 2,3%) din ultimii 10 ani.

În acest sens, Președintele României atrage atenția asupra importanței investițiilor, deopotrivă în sens cantitativ și calitativ, pentru consolidarea unei creșteri economice sănătoase în 2018 și în anii următori. Guvernul trebuie să fie conștient că sacrificarea, în continuare, a factorului investițional este de natură să submineze potențialul de dezvoltare al României. Este esențial ca fondurile

europene să fie valorificate în integralitatea lor, în special în legătură cu proiectele de investiții în infrastructură.

Aceste vulnerabilități sunt cu atât mai îngrijorătoare cu cât contextul macroeconomic tot mai sensibil, prognozat pentru anul 2018, nu se mai bucură de aceeași stabilitate financiară precum în ultimii ani, aceasta fiind și consecința politicilor fiscal-bugetare prociclice, axate în principal pe măsuri pe termen scurt, de expansiune a cererii de bunuri de consum.

Astfel, accentuarea presiunilor inflaționiste din economie la o rată a inflației de peste 3% anual, în paralel cu scumpirea creditului prin creșterea ratelor dobânzii și cu deprecierea monedei naționale, atrag reducerea puterii de cumpărare a populației și creează vulnerabilități economice suplimentare, de natură a impune abordări responsabile și evaluări realiste, atât în fundamentarea și execuția bugetară, cât și la nivelul politicilor economice, în general.

Totodată, în contextul unor ample modificări fiscale - îndelung contestate în ultimele luni de către partenerii sociali -, este important ca abordările fiscal-bugetare pentru 2018 să refacă acea predictibilitate economică necesară investitorilor și mediului de afaceri, astfel încât încrederea în economia României să revină pe un trend pozitiv.

Bugetul pentru anul 2018 este bazat pe o serie de modificări fiscale, adoptate abia către sfârșitul anului 2017, în încercarea coaliției PSD-

ALDE de a se încadra în programul de guvernare: unificarea sistemului de contribuții sociale la nivelul angajatului, dar și reducerea consistentă a impozitului pe venit, de la 16% la 10%, măsură de relaxare fiscală prin care românii anticipează creșterea veniturilor lor, într-un climat de stabilitate și predictibilitate.

Președintele Klaus Iohannis consideră că actuala coaliție de guvernare PSD-ALDE are obligația de a răspunde așteptărilor românilor ca țara noastră să aibă un buget credibil și sustenabil, care să nu afecteze stabilitatea economică și nivelul de trai promis cetățenilor